

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

v 1. ročníku	–	9 hodin týdně
ve 2. ročníku	–	10 hodin týdně
ve 3. ročníku	–	8 hodin týdně
ve 4. ročníku	–	8 hodin týdně
v 5. ročníku	–	7 hodin týdně

- V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

- V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

- V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

• Cílové zaměření

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdělení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

-

- **Klíčové kompetence oboru**

- Kompetence k učení

- učitel vytváří pozitivní učební atmosféru a vhodně motivuje žáky k další práci
- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtenářských dovedností
- žáci jsou aktivně zapojováni do vyučovacího procesu

- Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhují různá řešení problémů a zdůvodňují své závěry
- žáci konzultují postupy řešení se spolužáky
- učitel umožňuje žákům vnímat vlastní pokrok

- Kompetence komunikativní

- žáci se souvisle a kultivovaně vyjadřují v písemném i ústním projevu
- žáci naslouchají promluvám ostatních, rozumí jim a umí vhodně reagovat
- žáci umí prezentovat svůj názor

- Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupině, spolupracují na řešení problémů
- žáci prezentují své myšlenky a respektují názory druhých
- učitel podporuje u žáků vznik pozitivní představy o sobě samém a zdravé sebedůvěry

- Kompetence občanské

- učitel vytváří pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí
- žáci dávají přednost řešení neshod domluvou před fyzickým násilím

- Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k plánování a organizování učení
- učitel požaduje dodržování dohodnutých pravidel, termínů a postupů
- učitel hledá nejvhodnější metody výuky ve vztahu k danému tématu

- Kompetence digitální

- dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů
- vedeme žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací
- učíme žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace)
- klademe důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů
- podporujeme žáky v získávání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- učíme žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce
- motivujeme žáky k tvorbě příběhů prostřednictvím digitálního storytellingu
- umožňuje žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)
- vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace**Vyučovací předmět - Český jazyk a literatura**

Ročník: 2.

Výstup	Učivo	Průřezová témata,mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
<ul style="list-style-type: none">- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové prostředky- odůvodňuje a píše správně : i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně; ú/ů; bě, pě, vě, mě; velká počáteční písmena na začátku věty a v typických příkladech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování- odlišuje dlouhé a krátké samohlásky- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves- umí rozeznat základní spojovací výrazy - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti- snaží se správně vyslovovat a dle svých možností opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči- na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení- reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku- vyjadřuje své pocity z přečteného textu- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností- zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých- rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná	<p><u>Jazyková výchova</u> Věta jednoduchá, psací tvary abecedy, opis, přepis Druhy vět Pořadí vět v textu Věta, slovo – slovo souřadné, nadřazené, podřazené Pořádek slov ve větě Slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení hlásek Abeceda Znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov Význam slabiky pro dělení slov Písmeno ě ve slovech Písmeno u/ú/ů ve slovech Slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky, spojky, vlastní jména osob a zvířat Spojky a jejich funkce</p> <p><u>Komunikační a slohová výchova</u> Základní formy společenského styku Děj – základ vypravování Jednoduchý popis</p> <p><u>Literární výchova</u> Plynulé čtení jednoduchých textů Slovní přízvuk Čtení hlasité a tiché Soustředěný poslech čtených textů, poezie a prózy Text a ilustrace Vyprávění, dramatizace pohádek a povídek Báseň, verš, rým Individuální četba</p>	<p><u>Průřezová témata</u> OSV – hodnoty, postoje</p> <p><u>Přesahy</u> M (2. ročník): číselný obor 0 – 100 Pr (2. ročník): Lidé kolem nás</p> <p><u>Přesahy</u> M (2. ročník): číselný obor 0 – 100 Pr (2. ročník): Lidé a čas Pr (2. ročník): Člověk a jeho zdraví</p> <p><u>Přesahy</u> Pr (2. ročník): Lidé kolem nás Pr (2. ročník): Místo, kde žijeme Hv (2. roč.): vokální činnosti, nácvik písni</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic; správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev - se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel - si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem - před zahájením práce s digitálními technologiemi si připraví své pracovní místo podle nastavených pravidel - po dokončení práce s digitálními technologiemi provede relaxační protahovací cviky s pomocí učitele 	<p><u>Psaní</u> Tvary písmen abecedy Spojování písmen, slabik Umísťování diakritických znamének Opis a přepis</p> <p><u>Základní komunikační dovednosti</u> Základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva Základy neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky</p> <p><u>Písemný projev</u> Základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi</p>	<p><u>Přesahy</u> M (2. ročník): číselný obor 0 – 100 Pr (2. ročník): Místo, kde žijeme</p> <p>Etická výchova</p>